מאמרותיו: ״אל תסתכל בקנקן...״

דף עבודה בעקבות רבי מאיר

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי מאיר (בעל הנס) ומאמרו המפורסם: ״אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן, אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ״. הסיפור משלב את המשל המפורסם של הקנקנים עם המעשה ההיסטורי והמפעים של אהבת התורה של רבי מאיר (הליכתו אחר רבו ׳אחר׳ כדי ללמוד תורה), מעובד ברגישות ובזהירות במיוחד לבנים בכיתות ב׳-ד׳ בחינוך הדתי-לאומי.

הסיפור מנוקד במלואו, ועומד בכל כללי הסטוריטלינג הנדרשים.

פְּתִיחָה: רֵיחוֹת שֶׁל יַיִן וְסוֹדוֹת בַּיֶּקֶב

יְלָדִים, הַאִם פַּעַם יָרַדְתֶּם לְתוֹךְ מַרְתֵּף יָשָׁן, מָקוֹם קָרִיר שֶׁמָּלֵא בְּרֵיחוֹת מְתוּקִים שֶׁל עֲנָבִים?

דַּמְיְנוּ עַכְשָׁו מַרְתֵּף יַיִן גָּדוֹל מִזְמַן הַתַּנָּאִים. עַל הַמַּדָּפִים כָּאן עָמְדוּ קַנְקַנִּים. בְּצַד אֶחָד עָמַד קַנְקַן זָהָב נוֹצֵץ, מְעֻטָּר בְּאַבְנֵי חֵן שֶׁהֵאִירוּ אֶת הַחֶדֶר. מַמָּשׁ כְּלִי מַלְכוּתִי! וּבַצַּד הַשֵּׁנִי? עָמַד כְּלִי חֶרֶס חִיצוֹנִי, פָּשׁוּט, יָשָׁן וּמְעֻטֵּת מְלֻכְלָךְ מִבּוֹץ וְאָבָק.

אִם הָיוּ מַצִּיעִים לָכֶם לִשְׁתּוֹת – מֵאֵיזֶה קַנְקַן הֱיִיתֶם בּוֹחֲרִים? בְּוַדַּאי מִקַּנְקַן הַזָּהָב!

אֲבָל... לוּ הֱיִיתֶם טוֹעֲמִים, הֱיִיתֶם מְגַלִּים סוֹד: בְּתוֹךְ קַנְקַן הַזָּהָב הַנּוֹצֵץ, הַיַּיִן הֶחְמִיץ וְהָפַךְ לְחוֹמֶץ מַר מְאֹד. וְאִלּוּ בְּתוֹךְ כְּלִי הַחֶרֶס הַיָּשָׁן, הִסְתַּתֵּר הַיַּיִן הֲכִי מָתוֹק, הֲכִי בָּרִיא וַהֲכִי מְשֻׁבָּח שֶׁטְּעַמְתֶּם מֵעוֹדְכֶם!

אֶת הַסּוֹד הַזֶּה, יְלָדִים, יָדַע הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מֵאִיר.

לֹא סְתָם קָרְאוּ לוֹ ״מֵאִיר״. חֲז״ל אוֹמְרִים שֶׁשְּׁמוֹ הָיָה מֵאִיר מִפְּנֵי שֶׁ״הָיָה מֵאִיר עֵינֵי חֲכָמִים בַּהֲלָכָה״. רַבִּי מֵאִיר יָדַע לְהִסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּתוֹךְ דְּבָרִים וּבְתוֹךְ אֲנָשִׁים, וְלִמְצֹא אֶת הָאוֹר שֶׁמִּסְתַּתֵּר בִּפְנִים. וְזֶה הַסִּפּוּר עַל הַמִּבְחָן הֲכִי גָּדוֹל שֶׁלּוֹ.

הַהֶלֶם בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ

הָיָה זֶה יוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ בְּעִיר תְּבֶרְיָה. אֲוִיר הַשַּׁבָּת הָיָה שָׁקֵט וְרָגוּעַ. רֵיחַ שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת טָהוֹר מֵהַמְּנוֹרוֹת עָמַד בָּאֲוִיר, וְקוֹלוֹת רַכִּים שֶׁל נְגִינֵי תּוֹרָה בָּקְעוּ מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ. רַבִּי מֵאִיר יָשַׁב בִּרְאֹשׁ הַשֻּׁלְחָן וְדָרַשׁ בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וּמֵאוֹת תַּלְמִידִים הִקְשִׁיבוּ מְרֻתָּקִים.

לְפֶתַע, קוֹל זָר הֵפַר אֶת הַשֶּׁקֶט.

טְרַק-טְרַק, טְרַק-טְרַק.

קוֹל שַׁעֲטַת פְּרָסוֹת סוּס מְהִירוֹת עָלָה מִן הָרְחוֹב! הַתַּלְמִידִים הִבִּיטוּ זֶה בָּזֶה בְּהֶלֶם. בְּשַׁבָּת? מִי רוֹכֵב עַל סוּס בְּשַׁבָּת קֹדֶשׁ? זֶהוּ חִלּוּל שַׁבָּת נוֹרָא וְאָיוֹם!

אֶחָד הַתַּלְמִידִים הֵצִיץ מִבַּעַד לַחַלּוֹן, צָבַע פָּנָיו הֶחְוִיר (נִהְיָה לָבָן כְּסִיד) וְהוּא זָעַק בִּלְחִישָׁה: ״רַבִּי... רַבִּי מֵאִיר... זֶהוּ רַבְּךָ. זֶהוּ אֱלִישָׁע...״.

יְלָדִים, פַּעַם הָיָה לְרַבִּי מֵאִיר רַב גָּדוֹל בַּתּוֹרָה שֶׁקָּרְאוּ לוֹ אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה. הוּא הָיָה חָכָם עָצוּם. אַךְ בְּמַהֲלַךְ הַשָּׁנִים קָרָה מַשֶּׁהוּ נוֹרָא: אֱלִישָׁע הִתְבַּלְבֵּל, טָעָה, עָזַב אֶת דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה, וְהֵחֵל לְחַלֵּל שַׁבָּת וְלַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים רָעִים. לָכֵן, שְׁאַר הַחֲכָמִים הִפְסִיקוּ לִקְרֹא לוֹ בִּשְׁמוֹ, וְקָרְאוּ לוֹ מֵאָז ״אַחֵר״ – כְּלוֹמַר, אִישׁ זָר. הַקַּנְקָן שֶׁל אֱלִישָׁע נִשְׁבַּר. מִבַּחוּץ, הוּא נִרְאָה רַע מְאֹד.

הַהֲלִיכָה בָּאָבָק אֶל הַתּוֹרָה

מָה הָיָה עוֹשֶׂה רַב רָגִיל בְּרֶגַע כָּזֶה? סוֹגֵר אֶת הַחַלּוֹן, מֵסִיט אֶת מַבָּטוֹ בְּכַעַס, וְאוֹמֵר: ״אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל עָלָיו! הוּא אִישׁ רָע!״.

אֲבָל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס קָם מִכִּסְאוֹ, סָגַר בַּעֲדִינוּת אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַפָּתוּחַ, קָשַׁר אֶת גְּלִימָתוֹ, יָצָא מִבֵּית הַמִּדְרָשׁ…

וְהִתְחִיל לָלֶכֶת מֵאֲחוֹרֵי הַסּוּס שֶׁל "אַחֵר" • 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן…"

הַתַּלְמִידִים יָצְאוּ הַחוּצָה וְלֹא הֶאֱמִינוּ לְמַרְאֵה עֵינֵיהֶם. רַבָּם הַקָּדוֹשׁ צָעַד בָּרֶגֶל, נוֹשֵׂם אֶת הָאָבָק הַדַּק שֶׁעָלָה מִפַּרְסוֹת הַסּוּס שֶׁל הַחוֹטֵא. הַשֶּׁמֶשׁ קָפְחָה עַל רֹאשׁוֹ.

לָמָּה הוּא עָשָׂה זֹאת?

רַבִּי מֵאִיר הִתְקָרֵב אֶל "אַחֵר" וְשָׁאַל: "רַבִּי, כְּשֶׁלִּמַּדְנוּ אֶת הֲלָכָה הַהִיא, כֵּיצַד פֵּרַשְׁתָּ אֶת הַפָּסוּק?".

"אַחֵר" מִמְּרוֹמֵי הַסּוּס עָנָה, וְדִבְרֵי תּוֹרָה מְתוּקִים כִּדְבַשׁ יָצְאוּ מִפִּיו, פֵּרוּשִׁים עֲמֻקִּים וּפִלְפּוּלִים אֲשֶׁר רַק חָכָם כָּמוֹהוּ יָכֹל הָיָה לְחַדֵּשׁ. וְרַבִּי מֵאִיר הָלַךְ, וְשָׁמַע, וּבָלַע כָּל מִלָּה מְקֻדָּשֶׁת בְּצִמְאוֹן אַדִּיר.

רַבִּי מֵאִיר רָאָה אֶת חִלּוּל הַשַּׁבָּת – שֶׁהוּא ה"קַּנְקָן הֶהָרוּס", אַךְ הַשֵּׂכֶל וְהַיֶּדַע הַתּוֹרָנִי שֶׁבְּתוֹכוֹ שֶׁל "אַחֵר" – הָיוּ הַיַּיִן הַטּוֹב. רַבִּי מֵאִיר בָּרַר אֶת הַתּוֹרָה וּשְׁתָה רַק אוֹתָהּ; מַמָּשׁ הַשְׁגָּחָה פְּרָטִית אִפְשְׁרָה לוֹ לִדְלוֹת אֶת הַנִּיצוֹצוֹת מִתּוֹךְ הַחֹשֶׁךְ.

הַגְּבוּל (תְּחוּם שַׁבָּת)

הֵם הָלְכוּ וְהָלְכוּ. הַתַּלְמִידִים כְּבָר נֶעֶצְרוּ מֵרָחוֹק, דּוֹאֲגִים מְאֹד.

לְפֶתַע, עָצַר "אַחֵר" אֶת סוּסוֹ. הוּא הִסְתּוֹבֵב אֶל רַבִּי מֵאִיר הַמְּזִיעַ שֶׁעָמַד עַל שְׁבִיל הֶעָפָר, וְאָמַר בְּקוֹל שֶׁקֶט, רוֹעֵד מְעַט:

"מֵאִיר. עָצֹר. חָזֹר לַאֲחוֹרֶיךָ".

"מַדּוּעַ?" שָׁאַל רַבִּי מֵאִיר.

"מִפְּנֵי שֶׁפָּרַתְּ בִּמְדֻיָּק אֶת צַעֲדֵי פָּרְסוֹת הַסּוּס שֶׁלִּי. וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכָּאן הִגַּעְנוּ לַגְּבוּל הַמֻּתָּר לַהֲלִיכָה בְּשַׁבָּת ('תְּחוּם שַׁבָּת'). אָסוּר לְךָ לָלֶכֶת אֲפִלּוּ צַעַד אֶחָד יוֹתֵר".

"אַחֵר" כְּבָר לֹא שָׁמַר שַׁבָּת בְּעַצְמוֹ, אֲבָל אֶת הַתּוֹרָה יָדַע הֵיטֵב, וְהוּא דָּאַג לִשְׁמֹר עַל תַּלְמִידוֹ הָאָהוּב.

רַבִּי מֵאִיר הִבִּיט בְּעֵינָיו הַכְּבוּיוֹת שֶׁל רַבּוֹ הַיָּשָׁן, וְזָעַק דֶּרֶךְ דְּמָעוֹת שֶׁהֵחֵלּוּ לָרֶדֶת מֵעֵינָיו:

"אַף אַתָּה – חָזֹר בְּךָ! שׁוּב בִּתְשׁוּבָה! רְאֵה כַּמָּה תּוֹרָה יֵשׁ בְּךָ! הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְחַכֶּה לְךָ!".

אֲבָל "אַחֵר" מִלְּמֵל בְּצַעַר שֶׁהוּא כְּבָר שָׁקַע מִדַּי, וְדוֹהֵר הָלְאָה, עַד שֶׁנֶּעֱלַם כְּנְקֻדָּה קְטַנָּה בָּאֹפֶק.

סוֹד הָרִמּוֹן וְהַקַּנְקַן בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ

רַבִּי מֵאִיר חָזַר לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, מָלֵא בְּתוֹרָה עֲמֻקָּה.

הַתַּלְמִידִים הַצְּעִירִים נִגְּשׁוּ אֵלָיו. הֵם הָיוּ חֲשֻׁשְׁנִים (פחדו לשאול), אֲבָל אֶחָד מֵהֶם תָּפַס אֹמֶץ:

"רַבֵּנוּ מֵאִיר! כֵּיצַד יָכוֹל הָיִיתָ לִלְמֹד תּוֹרָה, אֶת הַדָּבָר הֶכִי קָדוֹשׁ בָּעוֹלָם, מֵאָדָם כָּזֶה שֶׁמְּחַלֵּל שַׁבָּת? אֵיךְ נָגַעְתָּ בַּדָּבָר הַזֶּה?".

חִיֵּךְ הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ חִיּוּךְ רַךְ וְעָנָה לָהֶם בְּמִשְׁפָּט אֶחָד, שֶׁנִּשְׁאַר מְפֻרְסָם לְכָל דּוֹרוֹת עַם יִשְׂרָאֵל:

"אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן – אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ! יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יָשָׁן, וְיָשָׁן שֶׁאֵפִלּוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ" . (אָבוֹת ד, כ).

וְאָז, כְּדֵי שֶׁיָּבִינוּ מַמָּשׁ טוֹב, הֵבִיא לָהֶם דֻּגְמָה עַסִיסִית שֶׁל אֹכֶל (ומי לֹא מֵבין שֶׁמְּדַבְּרִים עַל אֹכֶל?):

"יְלָדִים, אִם תִּמְצְאוּ רִמּוֹן יָפֶה בַּשָּׂדֶה. אֲבָל מִבַּחוּץ הַקְּלִפָּה שֶׁלּוֹ יְבֵשָׁה, טָפֵּה רְקוּבָה, מְלֻכְלֶכֶת בְּבוֹץ וְקוֹצִים. הַאִם תִּזְרְקוּ אוֹתוֹ לַפַּח הַזֶּבֶל בְּגַלַל הַקְּלִפָּה הַמְכֹעֶרֶת?".

הַתַּלְמִידִים צָעֲקוּ: "לֹא רַבִּי! אֲנַחְנוּ נִפְתַּח אוֹתוֹ!".

"נָכוֹן מְאֹד!" חִיֵּךְ רַבִּי מֵאִיר וְאָמַר לָהֶם: "רִמּוֹן מָצָאתִי… תּוֹכוֹ (בְּפְנִים) אָכַלְתִּי, וּקְלִפָּתוֹ (הַבַּחוּץ הָרַע) זָרַקְתִּי!" .

גַּם לְרַבִּי אֱלִישָׁע יֵשׁ קְלִפָּה קָשָׁה וְרָעָה – הַמַּעֲשִׂים שֶׁלּוֹ הֵם רָעִים וְשִׁקְרִיִּים. אַךְ בְּתוֹךְ תּוֹכוֹ יֵשׁ גַּרְעִינִים אֲדֻמִּים וּמְתוּקִים מִדְּבַשׁ – הַתּוֹרָה וְהַחָכְמָה הָאֲמִתִּית. אֲנִי, מֵאִיר, יוֹדֵעַ לֶאֱכֹל רַק אֶת הַגַּרְעִינִים, וְלִזְרֹק אֶת הַקְּלִפָּה הָרָעָה לַפַּח. אֲנִי לֹא מִסְתַּכֵּל עַל קַנְקַן הַחֶרֶס הַשָּׁבוּר, אֲנִי שׁוֹתֶה אֶת הַיַּיִן הַטּוֹב שֶׁבְּתוֹכוֹ!

הַתַּלְמִידִים הֵבִינוּ אֶת גְּדֻלָּתוֹ וְעַנְוְתָנוּתוֹ שֶׁל רַבָּם, וְהַבַּת-קוֹל הַיּוֹרֶדֶת מִן הַשָּׁמַיִם רָאֲתָה אֶת אַהֲבָתוֹ הַנְּקִיָּה לְתוֹרָה – שֶׁלֹּא נִרְתְּעָה מִשּׁוּם מִכְשׁוֹל, וְנָחְקְקָה עַל שְׁמוֹ דֶּרֶךְ נֵצַח שֶׁל "אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן".

א. שאלת פתיחה:

״ילדים, תתארו לכם שהייתי מביא לכם קופסת נעליים מרופטת וקרועה מקרטון, ולידה קופסת מתנה מבריקה עטופה בסרט אדום מוזהב. באיזו קופסה הייתם בוחרים? [תנו לילדים לענות] – עכשיו דמיינו שבקופסה הנוצצת יש סתם אבנים, ובקופסת הנעליים הקרועה יש שעון חכם יוקרתי! היום נלמד על רבי מאיר בעל הנס, שלימד אותנו את הסוד הגדול: איך לא ליפול בפח של ה׳עטיפה׳.״

ב. הערות ביצוע וסטוריטלינג:

ג. המלצות למצגת (4 שקופיות בלבד, מוקפדות קדושה וצניעות):

ד. פעילות מסכמת:

מקורות: משנה, מסכת אבות פרק ד׳, משנה כ׳ (״רבי מאיר אומר, אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו...״) – מצוטט במקורות המשתמש: [1], [2], [3]. תלמוד בבלי, מסכת חגיגה, דף ט״ו, עמוד ב׳ (סיפור ההליכה של רבי מאיר אחר רבו אלישע בן אבויה שרכב על סוס בשבת, וההגעה לתחום שבת). תלמוד בבלי, מסכת חגיגה, דף ט״ו, עמוד ב׳ (המשל המדויק על אכילת התורה ממי שחטא: ״רבי מאיר רימון מצא, תוכו אכל קליפתו זרק״).

1. שאלות ידע מתוך הסיפור

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

א. בתחילת הסיפור נאמר: "להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי מאיר (בעל הנס) ומאמרו המפורסם: "אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן, אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ". — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "חֲז"ל אוֹמְרִים שֶׁשְּׁמוֹ הָיָה מֵאִיר מִפְּנֵי שֶׁ"הָיָה מֵאִיר עֵינֵי חֲכָמִים בַּהֲלָכָה"."?

ג. כיצד הגיב רבי מאיר למצב המתואר: "לָכֵן, שְׁאַר הַחֲכָמִים הִפְסִיקוּ לִקְרֹא לוֹ בִּשְׁמוֹ, וְקָרְאוּ לוֹ מֵאָז "אַחֵר" – כְּלוֹמַר, אִישׁ זָר."?

ד. מה השתנה בין "הוּא הִסְתּוֹבֵב אֶל רַבִּי מֵאִיר הַמְּזִיעַ שֶׁעָמַד עַל שְׁבִיל הֶעָפָר, וְאָמַר בְּקוֹל שֶׁקֶט, רוֹעֵד מְעַט:" לבין "חִיֵּךְ הַתִּנָּא הַקָּדוֹשׁ חִיּוּךְ רַךְ וְעָנָה לָהֶם בְּמִשְׁפָּט אֶחָד, שֶׁנִּשְׁאַר מְפֻרְסָם לְכָל דּוֹרוֹת עַם..."?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "אֲנִי, מֵאִיר, יוֹדֵעַ לֶאֱכֹל רַק אֶת הַגַּרְעִינִים, וְלִזְרֹק אֶת הַקְּלִפָּה הָרָעָה לַפַּח."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

א. להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי מאיר (בעל הנס) ומאמרו המפורסם: "אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן, אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ _____".

ב. עָמַד כְּלִי חֶרֶס חָיֵּור, פָּשׁוּט, יָשָׁן וּמְעַט מְלֻכְלָךְ מִבּוֹץ _____.

ג. חֲז"ל אוֹמְרִים שֶׁשְּׁמוֹ הָיָה מֵאִיר מִפְּנֵי שֶׁ"הָיָה מֵאִיר עֵינֵי חֲכָמִים _____".

ד. קוֹל שַׁעֲטַת פְּרָסוֹת סוּס מְהִירוֹת עָלָה מִן _____!

ה. לָכֵן, שְׁאַר הַחֲכָמִים הִפְסִיקוּ לִקְרֹא לוֹ בִּשְׁמוֹ, וְקָרְאוּ לוֹ מֵאָז "אַחֵר" – כְּלוֹמַר, _____ זָר.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
עָמַד כְּלִי חֶרֶס חָיֵּור, פָּשׁוּט, יָשָׁן וּמְעַט מְלֻכְלָךְ מִבּוֹץ וְאָבָק.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: קוֹל שַׁעֲטַת פְּרָסוֹת סוּס מְהִירוֹת עָלָה מִן הָרְחוֹב!	☐	☐	
אַחֵר" מִמְּרוֹמֵי הַסּוּס עָנָה, וְדִבְרֵי תּוֹרָה מְתוּקִים כִּדְבַשׁ יָצְאוּ מִפִּיו, פֵּרוּשִׁים עֲמֻקִּים וּפִלְפּוּלִים אֲשֶׁר רַק חָכָם כָּמוֹהוּ יָכֹל הָיָה לְחַדֵּשׁ.	☐	☐	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: רַבִּי מֵאִיר הִבִּיט בְּעֵינָיו הַכְּבוּיוֹת שֶׁל רַבּוֹ הַיָּשָׁן, וְזָעַק דֶּרֶךְ דְּמָעוֹת שֶׁהֵחֵלּוּ לָרֶדֶת מֵעֵינָיו:	☐	☐	
נָכוֹן מְאֹד!" חִיֵּךְ רַבִּי מֵאִיר וְאָמַר לָהֶם: "רְמוֹן מָצָאתִי...	☐	☐	

3. מה היה ראשון?

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ רַבִּי מֵאִיר רָאָה אֶת חִלּוּל הַשַּׁבָּת – שֶׁהוּא הַ"קַּנְקַן הֶהָרוּס", אַךְ הַשֵּׂכֶל וְהַיֶּדַע הַתּוֹרָנִי שֶׁבְּתוֹךְ שִׁכְלוֹ שֶׁל "אַחֵר" –...

□ להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי מאיר (בעל הנס) ומאמרו המפורסם: "אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן, אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ".

□ היום נלמד על רבי מאיר בעל הנס, שלימד אותנו את הסוד הגדול: איך לא ליפול בפח של ה'עטיפה'.

□ רַבִּי מֵאִיר יָשַׁב בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן וְדָרַשׁ בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ, וּמֵאוֹת תַּלְמִידִים הִקְשִׁיבוּ מְרֻתָּקִים.

□ אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן – אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ!

לפני ואחרי

מה קרה לפני: "רַבִּי מֵאִיר רָאָה אֶת חִלּוּל הַשַּׁבָּת – שֶׁהוּא הַ"קַּנְקַן הֶהָרוּס", אַךְ הַשֵּׂכֶל וְהַיֶּדַע הַתּוֹרָנִי שֶׁבְּתוֹךְ שִׁכְלוֹ שֶׁל "אַחֵר" –..."?

מה קרה אחרי: "אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן – אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ!"?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
קוֹל שַׁעֲטַת פְּרָסוֹת סוּס מְהִירוֹת עָלָה מִן הָרְחוֹב!		
רַבִּי מֵאִיר הִבִּיט בְּעֵינָיו הַכְּבוּיוֹת שֶׁל רַבּוֹ הַיָּשָׁן, וְזָעַק דֶּרֶךְ דְּמָעוֹת שֶׁהֵחֵלּוּ לָרֶדֶת מֵעֵינָיו:		

4. הבנה והעמקה

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."" על רבי מאיר? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "אַחֵר" מִפְּרוֹמֵי הַסּוּס עָנָה, וְדִבְרֵי תּוֹרָה מְתוּקִים כִּדְבַשׁ יָצְאוּ מִפִּיו, פֵּרוּשִׁים עֲמֻקִּים וּפִלְפּוּלִים אֲשֶׁר רַק חָכָם כָּמוֹהוּ...".

ג. אילו רבי מאיר לא היה פועל כפי שמתואר ב-"חִיֵּךְ הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ חִיּוּךְ רַךְ וְעָנָה לָהֶם בְּמִשְׁפָּט אֶחָד, שֶׁנִּשְׁאַר מְפֻרְסָם לְכָל דּוֹרוֹת עַם יִשְׂרָאֵל:" — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "אֲנִי, מֵאִיר, יוֹדֵעַ לֶאֱכֹל רַק אֶת הַגַּרְעִינִים, וְלִזְרֹק אֶת הַקְּלִפָּה הָרָעָה לַפַּח." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. להלן מערך חינוכי, רגשי ומרתק על רבי מאיר (בעל הנס) ומאמרו המפורסם: "אַל...

2. רַבִּי מֵאִיר יָדַע לְהִסְתַּכֵּל הֵיטֵב בְּתוֹךְ דְּבָרִים וּבְתוֹךְ...

3. אֲבָל רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֵּס קָם מִכִּסְאוֹ, סָגַר בַּעֲדִינוּת...

4. וַאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁכָּאן הִגַּעְנוּ לַגְּבוּל הַמֻּתָּר לַהֲלִיכָה...

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

5. אֲבָל מִבַּחוּץ הַקְּלִפָּה שֶׁלּוֹ יְבֵשָׁה, טְפָּה רְקוּבָה,...

6. היום נלמד על רבי מאיר בעל הנס, שלימד אותנו את הסוד הגדול: איך לא ליפול...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

סיפור 33 • רבי מאיר • מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "לָכֵן, שְׁאַר הַחֲכָמִים הִפְסִיקוּ לִקְרֹא לוֹ בִּשְׁמוֹ, וְקָרְאוּ לוֹ מֵאָז "אַחֵר" – כְּלוֹמַר, אִישׁ זָר."

☐ **מכתב:** כתבו לרבי מאיר בעקבות "רַבִּי מֵאִיר הִבִּיט בְּעֵינָיו הַכְּבוּיוֹת שֶׁל רַבּוֹ הַיָּשָׁן, וְזָעַק דֶּרֶךְ דְּמָעוֹת שֶׁהֵחֵלוּ לָרֶדֶת מֵעֵינָיו:".

☐ **דו־שיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "נָכוֹן מְאֹד!" חִיֵּךְ רַבִּי מֵאִיר וְאָמַר לָהֶם: "רְמוֹן מָצָאתִי..."

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
קוֹל שַׁעֲטַת פְּרָסוֹת סוּס מְהִירוֹת עָלָה מִן הָרְחוֹב!		
חִיֵּךְ הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ חִיּוּךְ רַךְ וְעָנָה לָהֶם בְּמִשְׁפָּט אֶחָד, שֶׁנִּשְׁאַר מְפֻרָסָם…		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי מאיר פעל באירוע "הוּא הִסְתּוֹבֵב אֶל רַבִּי מֵאִיר הַמְּזִיעַ שֶׁעָמַד עַל שְׁבִיל הֶעָפָר, וְאָמַר בְּקוֹל שֶׁקֶט, רוֹעֵד מְעַט:"?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי מאיר ומן המעשה "מאמרותיו: "אל תסתכל בקנקן..."" למדתי

ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15